

FESTIVAL TORROELLA DE MONTGRÍ 2015

Del 2 al 20 d'agost | www.festivaldetorroella.cat

Diumenge, 16 d'agost de 2015
22h - Auditori Espai Ter

JOAQUÍN ACHÚCARRO, piano

 **JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ**

PROGRAMA

I part

Franz Schubert (1797-1828)

Sonata per a piano en Si major, Op. post. 147, D 575

Allegro ma non troppo

Andante

Scherzo: Allegretto

Allegro giusto

Johannes Brahms (1883-1897)

Klavierstücke, Op. 119

III. Intermezzo: Grazioso e giocoso (Do major)

IV. Rapsòdia: Allegro risoluto (Mi bemoll major)

II part

Fryderyk Chopin (1810-1949)

Fantasia Impromptu en Do sostingut menor, Op. post. 66

Sonata per a piano núm. 2 en si bemoll menor, Op. 35

Grave – Doppio movimento

Scherzo

Marxa fúnebre: Lento

Finale: Presto

L'alè romàntic

L'alè romàntic que impregna l'obra de Chopin recorre el programa triat per Joaquín Achúcarro per a la seva nova cita amb el públic del Festival de Torroella de Montgrí. Un programa que a més de Chopin, que ocupa tota la segona part, inclou obres de Schubert i Brahms on es combinen el color, la invenció harmònica, el melodisme inspirat i un toc dramàtic.

Schubert va ser l'últim dels grans compositors que va abordar un gran cicle de sonates per a piano. Sense perseguir revolucionar la forma, com ho va fer Beethoven, va aconseguir obrir noves vies de desenvolupament intuïnt camins que més tard d'altres van recórrer. Les seves sonates ens parlen, des de la intimitat, amb una intensitat lírica i un talent extraordinari per a fer *cantar* el piano.

Entre març i agost de 1817, Schubert treballa de manera simultània amb cinc sonates, tot i que només en va acabar tres; entre elles la *Sonata en Si major*, Op. post. 147, D 575, en la qual trobem el Schubert més líric i que va ser publicada pòstumament el 1843 per l'editor austríac Anton Diabelli, que la va dedicar al cèlebre pianista Siegmund Thalberg. L'obra, plena de color, invenció harmònica i desbordant inspiració melòdica és una de les més experimentals del compositor. En el seu final alegre i lluminós s'intueix l'exaltació romàntica que trobem a Schumann. Schubert no va acabar cap altra sonata fins al juliol de 1819.

Les últimes partitures que Brahms va compondre per a piano adopten sense excepció la forma petita: fantasies, capritxos, molts *intermezzi*, una balada i una rapsòdia. Precisament tres *intermezzi* i una rapsòdia conformen l'última obra composta per Brahms per a piano, el *Klavierstücke* Op. 119, escrita l'estiu de 1893 a la petita població termal austríaca de Bad Ischl. En el recital d'aquest vespre, Joaquín Achúcarro tocarà el tercer «Intermezzo» i la «Rapsòdia» final. L'«Intermezzo» (*grazioso e giocoso*) evoca, per la seva lleugeresa, el Schubert dels *moments musicals* i, per la forma, amb els brillants arpegis conclusius, recorda Chabrier. La «Rapsòdia» conclusiva (*allegro risoluto*) recupera l'aire llegendari de les balades i sonates de joventut. Com molt bé diu el musicòleg francès Claude Rostand en la seva biografia sobre Brahms, en aquest adéu al piano i després d'haver-ne compost algunes de les millors pàgines al llarg de quatre dècades, hi trobem «tota la joventut, tota la impetuositat de l'home del nord i una mena d'últim homenatge als poetes que va estimar».

La pràctica de la interpretació improvisada ha contribuït a crear en la música clàssica gèneres que han imitat la notació espontània en el moment de fixar l'obra en el pentagrama. En els segles XVII i XVIII aquesta tradició va tenir en el preludi i la *toccata* els principals mitjans d'expressió, i al segle XIX aquesta pràctica es va encarnar en gèneres com la fantasia o d'altres de nous com l'impromptu i el moment musical. Chopin segueix aquesta tradició en la qual l'espontaneïtat i la llibertat melòdica i rítmica són elements definitoris. La *Fantasia Impromptu en Do sostingut menor*, Op. post. 66 és un exemple d'aquest tipus d'obres, moltes de les quals van tenir un primer origen en les improvisacions que com a compositor i intèrpret Chopin acostumava a fer en les vetllades socials i que transportades al paper adquireixen refinament. El que escoltarem aquest vespre és el primer dels quatre impromptus que va escriure el compositor; és de 1835 i una de les seves obres més celebrades. Chopin no va deixar mai que es publicués i va ser sis anys després de la seva mort que el seu amic, també pianista i compositor, Julian Fontana el va editar en l'*Opus 66*.

Precisament a Julian Fontana és a qui Chopin escriu l'estiu de 1839 des de Mallorca: «Estic component una sonata en Mi bemoll menor, en la qual apareixerà la marxa fúnebre que ja coneixes. Hi ha un *Allegro* i després un *Scherzo* en Mi bemoll menor, la marxa i un breu final de tres pàgines». El compositor, que havia escrit la marxa fúnebre dos anys abans en honor de la massacre de polonesos durant la insurrecció de Varsòvia contra el domini rus el 1830 i 1831, la converteix en el nucli d'aquesta obra de clar esperit tràgic. Dóna forma al tercer moviment, que orquestrat, es va interpretar deu anys més tard en el propi funeral del compositor. El fragment més audaç de la sonata és el rapidíssim final de caràcter furiós, impropï de l'època i en què els fulgurants tresets en octaves, d'ambdues mans, arriben a l'oient com una ràfega de vent.

Lourdes Morgades

JOAQUÍN ACHÚCARRO, piano

Qualificat com «un dels grans» i «un consumat artista», el pianista bilbaí Joaquín Achúcarro ha actuat en més de 60 països i ha tocat amb més de 200 orquestres, entre les quals figuren la Filharmònica de Berlín, la Simfònica de Chicago, l'Orquestra de la Scala de Milà, la Filharmònica de Londres, la Nacional de França, la London Symphony, l'Orquestra Santa Cecília de Roma, la Filharmònica de Nova York, la Nacional de Mèxic, la City of Birmingham i totes les espanyoles. Ha actuat sota la batuta de més de 350 directors d'orquestra, inclosos noms com els de Claudio Abbado, Riccardo Chailly, Colin Davis, Zubin Mehta, Yehudi Menuhin, Seiji Ozawa i Simon Rattle.

Nascut a Bilbao el 1932, Achúcarro va estudiar a Madrid, París, Viena i Salzburg. La seva carrera va obtenir un notable impuls en guanyar, el 1959, el Concurs Internacional de Liverpool (Gran Bretanya), la qual cosa li va permetre debutar amb l'Orquestra Simfònica de Londres i impulsar la seva carrera internacional.

Des de 1989, Joaquín Achúcarro és titular de la càtedra J. Estes Tate de la Southern Methodist University de Dallas (Estats Units d'Amèrica). Des del mateix any és professor dels Cursos Internacionals d'Estiu de l'Acadèmia Chigiana de Siena (Itàlia) i va ser professor dels cursos internacionals d'interpretació musical del Festival de Torroella des de l'any 1993 fins al 2005. El 2008, un grup de persones i institucions de Dallas va crear la Joaquín Achúcarro Foundation «per a perpetuar el seu llegat artístic i docent» i ajudar els joves pianistes en l'inici de les seves carreres.

Dels seus enregistraments destaquen el *Concert per a piano* de Joaquín Rodrigo, per al segell Sony, i també els DVD en què interpreta el *Concert núm. 2* de Brahms, amb la London Symphony sota la direcció de Colin Davis (2010) i *Noches en los Jardines de España* de Falla, amb la Filharmònica de Berlín i Simon Rattle (2011), aquests dos editats pel segell Opus Arte. Ha rebut premis pels seus enregistraments d'obres de Falla, Granados, Ravel i Brahms. La seva discografia inclou també música de Schumann, Schubert, Chopin, Beethoven, Debussy, Bartók, Rakhmàninov, Scriabin, Turina i Bernard Herrmann. L'any passat es va reeditar el seu disc dedicat a Schumann, editat originàriament el 2003, i aquest 2015 els de Goyescas i Achúcarro poeta del piano.

Els seus últims compromisos l'han portat aquesta temporada 2014-2015 a dotze països (Estats Units, Espanya, França, Itàlia, Argentina, Taiwan, Japó, Gran Bretanya, Suïssa, Perú, Portugal i la Xina). En el seu debut al Festival de Verbier (Suïssa) es va desfermar la «passió Achúcarro» fins al punt que el festival l'ha convidat altre cop a l'edició de 2016. L'han convidat també a tornar al Japó per a fer-hi dos concerts més -una actuació amb la Yomiuri Orchestra al Suntory Hall l'agost de 2016 i una altra abans del març de 2017. Després del recital inaugural del Festival Chopin de Buenos Aires ha actuat amb la Royal Philharmonic, la Taipei Symphony, la Nashville Symphony, l'Orchestre National de Lille, la Sinfònica de Euskadi, l'Orquestra de la RTVE, la Sinfònica de Madrid i al Perú amb l'Orquestra Sinfònica Nacional i l'Orquestra Sinfònica Nacional Juvenil.

L'abril passat el Teatro San Carlos de Lisboa va organitzar un Cicle Joaquín Achúcarro, en el qual el pianista va oferir quatre concerts diferents en deu dies: el *Concert per a piano i orquestra núm. 4* de Beethoven, el *Concert per a piano* de Grieg, el *Concert per a la mà esquerra* de Ravel i les *Variacions Paganini de Rakhmàninov*.

El 2013 Joventuts Musicals de Torroella de Montgrí, entitat organitzadora del Festival de Torroella, el va fer Soci d'Honor en reconeixement a la seva llarga vinculació al Festival.

Joaquín Achúcarro va actuar per primer cop al Festival de Torroella en l'edició de 1990, hi va tornar en la de 1993 i des d'aquell any, hi ha actuat en totes les edicions.

Organitza: **JOVENTUTS MUSICALS DE TORROELLA DE MONTGRÍ**

Mitjans oficials: **LAVANGUARDIA**, **Cat Música**, **3**

Mitjans col·laboradors: **EL PUNT AVUI**, **IPASC**, **Radiocatal**

Amb el suport de: **Generalitat de Catalunya Departament de Cultura**, **INDEM**, **Departament de Girona**, **Ajuntament de Torroella de Montgrí**, **Entitat Municipal Insular de l'Escaró**, **CLUB NÀUTIC ESTARIT**

Mecenes: **FUNDACIÓ VALVI**, **Fundació Banc Sabadell**, **OS**, **Estrella**, **PAXINI**, **LES ILLES**, **Les Illes Medes II**, **el molinó**, **Fincasol**, **Celgrup**, **ITOKU**, **EMPODA**

Col·labora: **espaïter**, **Museu de la Mediterrània**, **Ajuntament de Palafrugell**, **PARRÒQUIA DE SANT GIENS**, **GRISART**, **CONSERVATORI NACIONAL SUPÈRIOR DE MÚSICA I DE DANSA DE PARÍS**, **esmusic**, **TALLER DE MÚSICS**, **CONSERVATORI LICEU**, **Palau de la Música Catalana**, **acem**, **CorArte**

BLAUVERHOTELS, **COSTABRANQUES**, **MOLI del MIG**, **LOMIRADOR**, **Gentes**, **Família Cluja**, **MONER**, **FRIT**, **Can Bech**, **Dalmau**, **FORA VELLA**, **MONSIEUR**